

PREFAȚĂ

*După cum se știe, problematica apariției și evoluției orașelor din Moldova, îndeosebi pentru veacurile evului mediu, nu poate fi rezolvată satisfăcător numai pe baza izvoarelor scrise, puțin numeroase și deseori lacunare. Aceasta a impus recursul la rezultatele cercetărilor arheologice, fie acestea sistematice și de amploare, fie doar cu un caracter mai restrâns, prilejuite de descoperiri întâmplătoare, refacerea unor monumente istorice sau construcții noi. Sigur că apelul la rezultatele cercetărilor arheologice nu înseamnă rezolvarea tuturor aspectelor nelămurite pe baza izvoarelor scrise. Aceste categorii de izvoare sunt complementare, deseori se completează, se confirmă și uneori aduc corecții. Aprecierile și concluziile formulate pe baza cercetărilor arheologice nu trebuie exagerate, ducând la încheieri neconvingătoare și neconfirmate în timp, pe măsura creșterii bazei documentare. Gh.I. Brătianu, marele nostru medievist, care și-a găsit sfârșitul în temnițele regimului comunist, îndemnând la folosirea datelor arheologice pentru cunoașterea unor probleme istorice nerezolvate, atrăgea atenția asupra faptului că „ **datele arheologice trebuie folosite cu prudență** . Este incontestabil că ele îți întind multe curse, adesea greu de evitat”. Iar marele medievist francez Ferdinand Lot, cu jumătate de secol mai înaintea lui Gh.I. Brătianu, făcea următoarea remarcă și mai tranșantă: „Din mormintele săpate, ies uneori aburi vătămători care tulbură mintea cercetătorilor. Oricum, **aceste săpături scot la iveală mărturii prețioase, cu condiția să-i ceri arheologiei tot ce-ți poate oferi, dar nimic mai mult**”.*

*De aceste comandamente au ținut cont și autorii Catalogului cu titlul **Descoperiri arheologice din târgul medieval al Romanului (Punctul La Bibliotecă)**, atât în timpul investigațiilor de teren, din 2012, dar și în timpul analizelor de laborator și în final în redactarea textelor cuprinse în Catalogul care însoțește expoziția.*

Supravegherea arheologică și cercetarea efectivă s-a impus cu atât mai mult cu cât obiectivul ce urma a fi supus unor lucrări de reabilitare, respectiv Biblioteca Municipală George Radu Melidon, monument arhitectural remarcabil, construit după jumătatea secolului al XIX-lea, inclus în lista clădirilor de patrimoniu din România, suprapune vechiul târg medieval al Romanului.

Cu prilejul cercetărilor arheologice s-au făcut importante observații stratigrafice, s-au descoperit resturile unor construcții medievale, și s-au găsit artefacte arheologice (dintre care s-au selectat 101 piese pentru catalog), ce se

datează de-a lungul secolelor XIV-XIX, acoperind evul mediu dezvoltat până în pragul epocii moderne.

Toate piesele descoperite au fost studiate, restaurate, conservate și prezentate acum, după toate regulile muzeologiei moderne, într-o interesantă expoziție și în Catalogul aferent, important instrument de lucru pentru specialiști, dar de mare interes și pentru publicul larg, dornic să cunoască „drumul” acestor vestigii din straturile pământului în vitrina de muzeu.

Partea referitoare la cercetările arheologice și valorificarea științifică a cercetărilor, respectiv a artefactelor arheologice descoperite, cum era de așteptat, este realizată de distinsul arheolog dr. George Dan Hânceanu, iar partea privind restaurarea și conservarea obiectelor rezultate din cercetările arheologice aparțin doamnei dr. Otilia Mircea, recunoscută specialistă a domeniului, ajutată la restaurarea și conservarea ceramicii de colega sa, Lăcrămioara Băcăoanu. Prin urmare expoziția și Catalogul aferent, sunt rezultatul muncii unui colectiv de nădejde al Muzeului de Istorie din Roman, de un profesionalism exemplar, care împreună cu cei nemenționați dar nu uitați de noi și cu bogatul patrimoniu al acestei instituții, pe care o considerăm, pe drept, o „perlă” a muzeisticii românești, face parte din „moștenirea” lăsată de prof. dr. Vasile Ursachi, arheolog, istoric și muzeograf de excepție, ctitorul muzeului romașcan.

*Materialele arheologice descoperite în zona Bibliotecii Municipale din Roman, prezentate în expoziție și respectiv în Catalog, aduc noi și importante mărturii, deși modeste și puțin spectaculoase, dar **convingătoare**, privind evoluția orașului medieval Roman, dar și a vremurilor mai noi.*

Textul Catalogului a fost scris de cei doi autori într-un stil academic, fără a folosi un limbaj cu exagerări, ci mai degrabă într-un stil apolinic, echilibrat și accesibil nu doar specialiștilor, ci și marelui public rămas încă credincios lui Clio. Un gând de mulțumire și felicitări celor ce ne-au făcut acest dar. Părerea noastră este că ne aflăm în fața unei reușite, deci le spunem autorilor continuați!

prof. dr. Ioan Mitrea